

A Győri Ítéltábla

Mf.V.30.001/2020/3/I.

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Hevesi Ügyvédi Iroda (Helység3, ; eljáró ügyintéző: dr. Hevesi Kristóf ügyvéd) által képviselt Zrt1. (Helység2,) felperesnek Matók Ügyvédi Iroda (cím6.; eljáró ügyintéző: dr. Matók Barbara ügyvéd) által képviselt alperes (Helység1,) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. november 21-én kelt 2.M.181/2016/37. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 39. sorszám alatt, az alperes által 41. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A fizetendő elsőfokú perköltség összege vonatkozásában részben megváltoztatja és az alperes marasztalását 7.910.400 (hétmillió-kilencszáztízezer-négyszáz) forintra szállítja le, melyet 15 napon belül köteles felperes részére megfizetni.

Mellőzi a bíróság az alperes elsőfokú eljárási illeték megfizetésére vonatkozó felhívást.

Egyebekben az elsőfokú bíróság rendelkezéseit helybenhagyja.

A 195.000 (egyszázkilencvenötezer) forint lerótt elsőfokú illetéket a felperes viseli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.234.570 (négy millió-kettőszázharmincnégyezer-ötszázhetven) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Felperes viselni köteles a lerótt 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Alperes külön felhívásra az állam javára fizessen meg 1.250.000 (egymillió-kettőszázötvenezer) forint fellebbezési illetéket, további 1.250.000 (egymillió-kettőszázötvenezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A másodfokú bíróság által irányadónak elfogadott **tényállás**:

[1] A felperes a Részvénytársaság¹ általános jogutódja, amely az 1993-tól létrejött Részvénytársaság². E jogutód elnevezése 2001. szeptember Részvénytársaság³, 2003. július Részvénytársaság⁴, 2005. november Részvénytársaság⁵ elnevezésre változott. A felperes alapítója az Részvénytársaság⁶. A tulajdonosi jogokat megtestesítő összes részvény a Magyar Állam tulajdonában volt, melynek tulajdonosi jogait 2008. január 1-től a Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács gyakorolta. A Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács feladatait 2010. július Zrt⁷., ezt követően a Zrt⁸. gyakorolta. A felperes tevékenységi köre erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás, halászat, fafeldolgozás, kül- és belkereskedelem, és az ezeket kiszolgáló és kiegészítő tevékenységek.

[2] Az alperes 1999. július 15. napjától létesített munkaviszonyt a felperesi jogelőddel. A munkaszerződést a felek több alkalommal módosították, így azok értelmében a felperes 2003. január 1-től fahasználati ágazatvezető, 2004. február 1-től fahasználati osztályvezető, 2007. november 1-től gazdasági vezérigazgató helyettes munkakört töltött be, vezető állású munkavállaló volt. Ezen időponttól kezdődően a jogviszonyával összefüggő munkáltatói jogokat az igazgatóság gyakorolta, személyi alapbére 750.000 forint lett, prémiuma a vezérigazgatói prémiumfeltételekkel és mértékkel egyezett meg, részére az alperes személygépkocsit biztosított, kiküldetés esetén első osztályú közlekedési eszközt volt jogosult igénybe venni, szabadságát a vezérigazgató engedélyezte. A 2007. november 1-től érvényes munkaköri leírása alapján a közvetlenül alárendelt munkakörök a számviteli és pénzügyi osztályvezető, a közgazdasági és munkaügyi osztályvezető, valamint az erdőszetvezetők és gyárigazgatók – a felelősségéhez tartozó területeken -. Feladata volt a vezérigazgató helyettesítése, a munkaköre rendeltetése a felperes gazdasági jellegű tevékenységének vezetőjeként a közgazdasági, munkaügyi, számviteli és pénzügyi folyamatok irányítása, koordinálása és a belső szabályzatok kialakítása. Köteles volt ellátni az általa vezetett szakterület képviselését, a felperes célkitűzéseinek, stratégiájának és tervfeladatainak a kialakítását, a szakterületre vonatkozó feladatok érvényesítését, a felperes pénzgazdálkodásának irányítását, a hitel- és fizetőképesség biztosítását, a követelések behajtását, a fizetési kötelezettségek teljesítését, a számviteli politika kialakítását és folyamatos aktualizálását. Ezen kívül feladatát képezte a tervező, elemző, értékelő tevékenység irányítása, rendszerének kidolgozása és folyamatos karbantartása, éves beszámoló elkészítése. Kárfelelőssége a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban Mt.) és a kollektív szerződés szabályai vonatkoztak.

[3] A felperes 1999-től hatályos Szervezeti és Működési Szabályzatának 2.2.3. pontja rendelkezett a gazdasági vezérigazgató helyettes jogállásáról, feladatairól és hatásköréről. A

2.2.3.1. pont szerint önálló döntési jogosultsággal rendelkező ágazati irányító volt. A 2003-tól hatályos Befektetési Szabályzat célja a felperes befektetéseivel kapcsolatos tevékenység szabályozása az ehhez kapcsolódó döntési és eljárásrend meghatározásával. A Befektetési Szabályzat 2. pontja szerint a vezérigazgató és a gazdasági vezérigazgató-helyettes együttesen dönt az ideiglenesen szabad pénzeszközök befektetéséről és felhasználásáról, ha azok azonos időszakban fennálló együttes összege az 500 millió forintot nem éri el és a tartósan befektetett eszközökről, ha azok azonos időszakban fennálló együttes összege a 150 millió forintot nem éri el. A 3. pont alapján a befektetés során alkalmazandóak a biztonság, kockázat minimalizálása, a gazdasági racionalitás, az óvatosság, kiszámíthatóság, a jövedelmezőség, hozamoptimalizálás, a likviditás és a társaság gazdálkodásának elősegítése alapelvek. A 4. pont alapján az ideigenes, egy éven belüli szabad pénzeszközök alacsony kockázatú, magas hozamot biztosító likvid formákban voltak befektethetők. Az 5. pont szerint a felperes befektetés előkészítési, befektetési portfólió kialakítási-kezelési, nyilvántartási és értékelési feladatait a gazdasági vezérigazgató-helyettes látja el. A Befektetési Szabályzat a befektetési alternatívák között prioritást határozott meg, melyek a folyamatos likviditás, fizetőképesség biztosítása, a szabad pénzeszközök rendelkezésre álló összege és a rendelkezésre állás időtartama tulajdonságokat jelölték. A befektetési döntések előkészítésének felelőse a gazdasági vezérigazgató-helyettes volt. A Befektetési Szabályzat tartalmazta, hogy az 50 millió forintot meghaladó, de 200 millió forintot el nem érő, ideiglenesen szabad pénzeszközök befektetéseit, valamint a 100 millió forintot meg nem haladó, tartós befektetéseket a szóba jöhető befektetési lehetőségek versenyeztetésével kell megalapozni. A 200 millió forintot meghaladó, ideiglenesen szabad pénzeszközök befektetéseit és a 100 millió forintot meghaladó, tartós befektetéseket pályázat útján kell kiválasztani a szóba jöhető befektetési lehetőségek közül a döntési hatáskörök szerint. A befektetések portfólióba kerülését követően a vagyonelemeket a Számviteli politikában rögzítettek szerint nyilvántartásba kellett venni, és biztosítani a tulajdonosi jogok gyakorlásához szükséges feltételeket. A Befektetési Szabályzat 6. pontja értelmében a felperes befektetéseit féléves gyakorisággal kellett felmérni és ezáltal biztosítani a befektetések minőségének rendszeres értékelését és ettől függetlenül el kellett végezni a felülvizsgálatot minden olyan esetben, amikor adott információ birtokában feltételezhető, hogy az adott befektetés kockázati besorolási kategóriája megváltozik. A Befektetési Szabályzat 7 különböző kockázati kategóriát határozott meg. A problémamentes, alacsony kockázati besorolástól kezdődően a kétes, rossz kockázati besorolásig. Kétesnek ítélte a Befektetési Szabályzat azokat a befektetéseket, amelynél kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes veszteséget fog realizálni, jöllehet a veszteség mértéke az értékelés elvégzésekor még nem meghatározható és rossz befektetésnek, ha a valószínűsíthető veszteség meghaladja a befektetés 70%-át. A Befektetési Szabályzat 7. pontja rögzítette, hogy a befektetések vagyonkezelésének összhangban kellett lennie az éves üzleti tervben szereplő célokkal, illeszkednie kellett a stratégiai elképzelésekhez, összhangban kellett lennie a felperes rövid- és hosszú lejáratú kötelezettségeivel, fenntartva a felperes folyamatos fizetőképességét. A Befektetési Szabályzat 8. pontja alapján a befektetéseket féléves gyakorisággal kellett minősíteni a meghatározott minősítési kategóriákba történő sorolással. A minősítési kategóriákba történő besorolás ismérveit és az adható pontszámot befektetési típusként meghatározta a Befektetési Szabályzat. Így kiemelkedően jó befektetés volt az alacsony kockázatú befektetés, melynek hozama az adott befektetésre jellemző átlagot meghaladta. Jó befektetés, melynek kockázata alacsony, hozama viszont a jövedelmezőség, a piaci helyzet, a tevékenység jellegénél fogva átmenetileg visszaesett, de az átlagos mértéket elérte. Átlagos befektetés, amely az átlagostól eltérő kezelést igényelt és a befektetés típusa, vagy a kötelezett helyzetében bekövetkezett kedvezőtlen fejlemény miatt a befektetés már nem volt besorolható a jó kategóriába, azonban a minősítés időpontjában a veszteséggel fenyegető tényező nem volt valószínűsíthető. Átlag

alatti volt az a befektetés, amely a szokásosnál magasabb kockázatúnak volt tekinthető, és a minősítés időpontjában a befektetéssel kapcsolatban bizonytalan mértékű veszteség volt valószínűsíthető, míg rossz befektetés, amely a kötelezett helyzetében bekövetkezett kedvezőtlen fejlemény miatt biztosan veszteséggel járt és az esetleges részleges megtérülés időbeni megvalósulása erősen bizonytalan volt. Az átlag alatti és a rossz befektetésekkel kapcsolatban a minősítést követő 5 napon belül a veszteség minimalizálására irányuló intézkedéseket kellett megkezdeni. A 12. pont szerint a tárgyévi befektetésekről évente egyszer, míg a felperes jegyzett tőkéjének 2%-át, vagy 50 millió forintot meghaladó, vagy 6 hónapnál hosszabb lekötésű ideiglenesen szabad pénzeszközök aktuális helyzetéről negyedévenként kellett beszámolni.

[4] A felperes 2007-2008. években is folyamatosan deviza árbevételre tett szert, ezért pénzgazdálkodásában figyelemmel kellett lennie a devizában érkező árbevételek forintra történő átváltásánál jelentkező esetleges árfolyamveszteségre. A deviza árfolyam-ingadozás kedvezőtlen hatásának kiküszöbölése érdekében a felperes 2003. óta kötött egyszerű, azonnali vagy határidős deviza adásvételi, viszonylag kis kockázatú ügyleteket. Ezen ügyletek esetében a számlavezető bank a korábbi szerződésben meghatározott árfolyamon vásárolta meg a devizabevételt és annak ellenértékét forintban írta jóvá. A forint erősödéséből eredő veszteség ezért az exportáló cég számára részben vagy egészben kizárható volt, mert a devizájáért nem a megerősödött forint árfolyamhoz igazodó alacsonyabb forintösszeget, hanem az előre meghatározott, magasabb árfolyamon számított ellenértéket kapta. Ezáltal a felperes számára lehetővé vált az adott évi bevétel tervezhetősége és a gazdálkodási tevékenység ehhez történő igazítása. A határidős, illetve opciós ügyleteken túl megjelentek az indexált swap, target profit forward, kamatswap és az FX linked swap ügyletek. Ezek, valamint a pénzügyi instrumentumokra vonatkozó azonnali ügyletek fedezeti és nem fedezeti (spekulatív) célúak lehetnek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 3. § (8) bekezdés 10. pont, 59/E. § értelmében.

[5] Az alperes gazdasági vezérigazgató-helyettes munkakörében eljárva 2007. év végétől kezdődően több, olyan hosszabb, egy éves, vagy azt meghaladó időtartamra szóló magas kockázatú származtatott ügyletet kötött, amelyeknél az ügylet nyeresége az ügyfél számára maximált, vesztesége viszont korlátlan volt, ezzel megszegte a Befektetési Szabályzat 2., 3. és 5. pontjában foglaltakat. Az ügyletek megkötése során a felperes a Zrt9-vel, a Zrt.10, a Zrt.12 és az Zrt. 11-gyel állt kapcsolatban.

[6] A felperes a Zrt9-vel 2003. október 1-én kötött keretszerződést azonnali devizaügyletek lebonyolítására, majd 2006. január 25-től az FX határidős ügyletek kiegészítése körében FX nettósítási keretszerződést, a Zrt.10 2005. június 22-én kötött treasury keretszerződést, amely alapján profit maximált határidős ügyleteket kötésére, míg az Zrt.11 2006. november 29-én kötött keretszerződés azonnali és határidős devizaügyletekre vonatkozóan.

[7] Az alperes 2007. novemberében kezdeményezte a Zrt.10 kötött keretszerződés limitszintjének megemelését a felperes devizakitettségeinek teljes összegére, amely alapján a keretszerződés 2008. január 22-én módosításra került 3 milliárd 50 millióra emelve fel az éven belül leköthető ügyletet, amely alapján az alperes 2007. november és 2008. augusztus 15. között több profit maximált határidős (target profit forward típusú) ügyletet kötött akként, hogy a Befektetési Szabályzat alapelveit megszegte. A 2008. augusztus 15-én megkötött MX924613. számú ügylet 250.000 EUR nyitott pozíciójú, 256,5 árfolyamú és egy évet

meghaladó lejáratú volt. Az ügyletből eredően a felperesnek 2008. szeptember 23-án 130.985.000 forint ténylegesen megfizetett vesztesége keletkezett, míg egyéb Zrt.10 ügyletből 11.635.000 forint nyeresége és külön megállapodás alapján 18.410.000 forint csökkentés, ezért az alperesnek összesen 100.940.000 forint kára keletkezett.

[8] Az alperes a Zrt9-t megkereste 2008. első felétől kezdődően indexált swap ügyletek megkötése végett, amely alapján 2008. március 7-től kezdődően a keretszerződés tartalma módosult volna lehetővé téve az ilyen ügyletek megkötését. A módosított keretszerződés azonban a felperesnél nem került a nyilvántartásba, megsértve ezzel a Befektetési Szabályzat előírását. A módosított keretszerződés meglététől függetlenül az alperes megkezdte az indexált swap ügyletek megkötését, melynek keretében 2008. július 23-án megkötötte a JRS1419 ügyletet 2 millió euróra, 245 HUF/EUR érvényesítési és 229,19 HUF/EUR knock-out árfolyamra, 5 év lejáratra. Az ügyletet 2008. október 10-én a bank fedezettség hiányában ellentétes irányú ügylettel lezárt. A felperes fizetési kötelezettsége 2008. október 14-én vált esedékessé 3.752.000 euró tartozással. Ennek mérséklése érdekében a felperes 2008. november 21-én IRS1596 knock-out opciós indexált swap devizaügyletet kötött a bankkal, a felperes ténylegesen 389.221.204 forint veszteséget fizetett meg. Az egyéb Zrt.9 ügyletből eredő 20.899.555 forint nyereség és jóváírás mellett a felperesnek a JRS1419 ügyletből származó összes kára 368.321.649 forint lett.

[9] Az alperes az Zrt.11 származtatott ügyleteket is kívánt kötni, ezért 2008. április 10-én kezdeményezte újabb keretszerződés megkötését, amely már a swap ügyletek megkötését lehetővé tette. Ennek keretében az alperes 2008. szeptember 30-án 1.000.000. euró névleges tőkeösszegre, 270 HUF/EUR érvényesítési és 241,10 HUF/EUR knock-out árfolyamra, több mint 4 év lejáratra származtatott SP0585 swap ügyletet kötött a bankkal. Az ügyletből eredően a felperes ténylegesen 33.526.742 forint vesztesége keletkezett, míg egyéb ING ügyletből 17.679.981 forint nyeresége, így a felperest ért összes kár az ügyletből eredően 15.846.761 forint lett.

[10] Az alperes a megkötött ügyletekről és az ügyletek kockázati besorolásáról nem tájékoztatta a társaság vezérigazgatóját, igazgatóságát, felügyelőbizottságát a Befektetési Szabályzat 6., 9. és 12. pontjában írtakat megszegve.

[11] Az alperes által kötött fenti három peresített ügylet közös jellemzője, hogy azokat önállóan kötötte, magas kockázatú, hosszú lejáratú befektetések, amelyek mögött fedezett ügyletek nem álltak, a 2008. évi gazdasági világválság folyamatai már érezhetőek voltak a felperes gazdálkodása körében is, az ügyletek nyeresége az ügyfél számára korlátozott, míg vesztesége korlátlan, továbbá alacsonyabb kockázattal járó megoldások rendelkezésre álltak, a felperes Befektetési Szabályzatában írtakat megszegte. A három ügyletből eredően a felperesnek összesen 485.108.410 forint kára keletkezett akként, hogy az alperes vezető állású munkavállalóként nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható a munkaviszonyából eredő kötelezettségét megszegve és ezzel kárt okozva.

[12] A felperes igazgatósága és vezérigazgatója 2008. októberében az IRS 1419. számú indexált SWAP-ügyletről szerzett tudomást akkor, amikor a Zrt.9 a forint árfolyamának jelentős gyengülése miatt a nyitott pozíciót zárta és a felperessel szemben közel egymilliárd forint követelése keletkezett. Az alperes által kötött többi magas kockázatú és várhatóan

veszteséggel járó ügyletről 2009. február 16-i könyvvizsgálói jelentés alapján szerzett tudomást a felperes.

[13] A Veszprémi Törvényszék 10.B.259/2013/43. számú ítéletében az alperest bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntetében. A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.47/2015/6. szám alatti végzésében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A Kúria Bfv.I.346/2016/8. sorszám alatti ítéletével az elsőfokú ítéletet és a másodfokú végzést megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes a Büntető Törvénykönyvről szóló a 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 377. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő hanyag kezelés vétségét követte el, arra figyelemmel, hogy a hűtlen kezelés tényállása csak szándékosan valósítható meg. A szándékos elkövetésnek feltétele az, hogy az elkövető tisztában legyen az őt terhelő kötelezettségekkel. Az alperes az eredmény tekintetében gondatlanul és nem eshetőleges szándékkal járt el, ezért a terhére szándékos bűncselekmény elkövetését nem állapította meg.

A felperes keresete:

[14] A felperes 332.162.822 forint kártérítés megfizetése iránt fizetési meghagyás kibocsátását kérte, amely eljárás a kötelezett ellentmondása folytán perré alakult. A felperes 2016. április 6-án keresetet nyújtott be a bírósághoz. Pontosított keresetében 556.757.533 forint kártérítés megfizetését kérte kamatokkal terhelt és perköltsége megállapítását a pertárgyérték 4%-ában áfával növelt összegben a lerótt 1.500.000 forint illetékre is figyelemmel. Hivatkozott arra, hogy az alperes munkaköréből eredő kötelezettségeit (Befektetési Szabályzat 2., 3., 5., 6., 8. és 12. pontja, Sztv. 59/E. §-a, Btk. 376. § (1) és (6) bekezdése) megszegve magas kockázatú és hosszú lejáratú befektetéseket kötött, amelyek mögött fedezet ügyletek nem voltak, az ügyletek olyan egyoldalú előnyt jelentettek a pénzüzetek számára, amelyek alapján a veszteségük korlátozott, a felperes nyeresége viszont korlátozott volt, a 2008. nyarán már ismert világválság folyamatival szemben irracionális gazdasági döntéseket hozott, kötelezettségzegésével nemcsak kárt okozott, hanem bűncselekményt is elkövetett. Az alperes a Zrt9-nél, a Zrt.10 és az Zrt.11 meglévő, felperes által megkötött keretszerződések feltételeit módosította annak érdekében, hogy új keretszerződés keretében lehetősége legyen olyan ügyletek megkötésére, amelyek különösen kockázatosak voltak. Az ügyletkötések kapcsán keletkezett veszteség a felperesnél jelentkezett, melyeket megfizetett a bankoknak. Az alperes által peresített három befektetés alapjaiban tért el a felperes korábbi befektetési gyakorlatától. Az alperes a pénzügyi befektetések terén megfelelő végzettséggel és szakértelemmel, szakképzettséggel rendelkezett. Az ügyletek megkötésénél egyedül és önállóan járt el, míg tanú 1 (az alperessel együttesen aláírni jogosult másik vezető) utólag írta alá a bankok által alperes megbízása alapján már teljesített és utólag írásba foglalt visszaigazolásokat. Tanú 1 munkavállaló felett az alperes felettesi jogkört gyakorolt. Mindezzel szintén megszegte a Befektetési Szabályzat előírásait az alperes. Az alapelvekkel és kockázati előírásokkal szemben ellentétes ügyleteket kötött, túllépte a gazdasági vezérigazgató hatáskörét is, nemcsak saját hatáskörét. A kártérítés jogalapjaként és a kártérítési felelősség mértékénél a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. § (1) bekezdésének, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) bekezdésének, a 168. §-ának, a 192/A. § (1) bekezdésének, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 179. § (1) és (3) bekezdéseinek, a 209. § (5) bekezdésének megsértésére hivatkozott. Előadta azt is, hogy az alperes kezdeményezésére módosított keretszerződések tették lehetővé, hogy a

felperes számára hátrányos ügyleteket kössön, valamint, hogy magát a keretszerződést sem látta, az a felperes nyilvántartásába sem került.

Az alperes ellenkérelme:

[15] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, perköltsége megfizetése mellett. Álláspontja szerint nem követett el vétkes kötelezettségszegést, az ügyletek mindegyike fedezeti ügylet volt, a józan ész szerint az árfolyam kedvező vagy kedvezőtlen változásának függvényében realizáltak nyereséget vagy veszteséget, az árfolyam ingadozás korlátozott volt, de prognosztizálható. Vis maior jellegű események következtek be a világgazdaságban, amelyek azonban szakember számára sem volt előre látható. A felperes nem jelölte meg a károkozó magatartást, csupán a kár bekövetkeztének időpontját, az alperest felróhatóság nem terheli, nem tartozott az Mt. 179. §-a alapján helytállási kötelezettséggel azokért a károkért, amelyek bekövetkeztek a kötelezettségszegés időpontjában nem volt előre látható, nem okozott kárt, nem minősült vezető állású munkavállalónak. A felperes nem tett eleget a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:525 § (1) bekezdésében foglalt kárenyhítési kötelezettségének, csak 2009. márciustól tiltotta meg generálisan a devizaügylet megkötését.

Az elsőfokú bíróság ítélete:

[16] Az elsőfokú bíróság ítéltével kötelezte az alperest 485.108.410 forint kártérítés és sávós kamatai, valamint 10.000.000 forint perköltség, 1.500.000 forint eljárási illeték, 394.700 forint szakértői díj megfizetésére, míg azt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és a felperest kötelezte 58.300 forint szakértői díj megfizetésére. Ítéletének indokolása szerint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Mth.) 2. § (1) bekezdése és a 10. §-a alapján a perben az 1992-es Mt. és az 1959-es Ptk. szabályait kellett alkalmazni. Az alperes az Mt. 188. § (1) bekezdése alapján vezető állású munkavállalónak minősült, mert a munkáltató működése szempontjából meghatározó jelentőségű munkakört töltött be. Erre figyelemmel a kártérítési felelősségére az Mt. 192/A. § (1) bekezdésében, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében és a 340. § (1) bekezdésében foglaltak az irányadók. Az alperes nem a vele szemben elvárt fokozott gondossággal járt el a munkaköre ellátása során, így teljes kárfelelősséggel tartozik az okozott károk vonatkozásában. Rögzítette, hogy a jogellenesség, a felróhatóság, a kár bekövetkezése és mértéke, az okozati összefüggés bizonyítottá vált az okirati bizonyítékok (Befektetési Szabályzat, Bfv.I.346/2016/8. ítélet, a szakértői vélemény) és a Sztv. hivatkozott rendelkezései alapján. A pernyertesség pervesztesség arányát 87,13%-ban állapította meg, ezért ennek megfelelően kötelezte a feleket a szakértői díj megfizetésére. A felperest megillető, a pertárgyérték 2%-ával arányban álló perköltség körében a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a), b) és c) pontjaira és a kifejtett ügyvédi tevékenység mértékére hivatkozott.

A felperes fellebbezése:

[17] A felperes a törvényes határidőben előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatást kérte és az alperes kötelezését 553.732.946 forint kártérítés és kamatai, valamint a pertárgyérték 4%-ához igazodó áfával növelt perköltsége megfizetését, mellőzni kérte szakértői díjban történő marasztalását. Előadta, hogy az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan és iratellenes, mert a kártérítés jogalapjaként a Ptk. 339. § (1) bekezdésén túl a Befektetési Szabályzat pontjainak, az alperes munkaköri feladatainak, az Sztv. 59/E. §-ának megsértését és a Btk. 376. § (1) és (6) bekezdés a) pontját is megjelölte. Álláspontja szerint szakértő kirendelésére nem volt szükség, mert okiratokkal igazolta, hogy a kár nagyságát, azt megfizette a bankok felé. Az elsőfokú bíróság hivatalból rendelte ki a szakértőt a kárenyhítés körében, mert arra kérdés a felek észéről nem volt, ezért a kompenzálhatóság bizonyítékként nem vehető figyelembe. Az elsőfokú bíróság olyan ügyleteket is elbírált, melyeket a felek nem tettek a per tárgyává, ezzel megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 215. §-át. Nem indokolta továbbá, hogy milyen jogi vagy pénzügyi alapon vetette össze az alperesi ügyletek eredményeit, miért csökkentette a 3 ügylet végeredményét, az ítélet indokolása ezért a szakértői véleménnyel is ellentétes. Az ítélet perköltségre vonatkozó része is hiányos és részben megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság sértette a pártatlanság elvét, a jogi képviselő jogainak és kötelezettségeinek indokolatlan korlátozásával járt el, indokolatlanul alacsony összegben állapította meg, az áfa összeggel sem sújthatja a pernyertes felet, valamint az 1.500.000 forint lerótt illeték a perköltség része.

Az alperes fellebbezése:

[18] Az alperes a törvényes határidőben előterjesztett fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatást kérte és a kereset elutasítását a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását lényeges eljárási szabálysértés miatt a Pp. 252. § (2) bekezdés alapján. Harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását a tényállás felderítetlensége miatt a Pp. 252. § (3) bekezdés alapján. Perköltsége megfizetését áfamentesen kérte. Indítványozta a szakértői vélemény kiegészítését. Álláspontja szerint az alperes nem volt vezető állású munkavállaló sem az Mt. 188. §-a, sem a 188/A. §-a értelmében. Hivatkozott az EBH2011.2346. eseti döntésre, a 2007. október 31-i munkaszerződésmódosításra, munkabérére, SZMSZ-re, munkaidejére, és arra, hogy csak a felperes egyik ágazatát irányította. A megkötött ügyletek körében előadta, hogy a 7/2008. (I. 22.) IG határozat alapján a felperes elfogadta a 2008. évi beszámolót, a 2008. január 11-én, május 16-án és a 44/2008. (V. 26). számon tartott FB üléseken tájékoztatta a felügyelő bizottságot, a 72/2008. (XI. 25.) IG határozattal a felperes a 2008. év harmadik negyedévi gazdálkodásról szóló jelentés és a 2009. évi üzleti tervet is elfogadta, amely azt jelenti, hogy tájékoztatta az ügyletekről a felperest és a felperes tudott a fedezeti szerződések megkötéséről. A megkötött ügyletek nem minősültek befektetésnek, ezért a felperes Befektetési Szabályzatában foglaltakat nem sérthette meg, a szabályzat nem rendelkezett a várhatóan jövőben rendelkezésre álló pénzeszközökről, továbbá azok fedezeti ügyleteknek minősültek, nem tiltotta felperes a kockázatos ügyletek megkötését, a felperes fedezeti ügyletek képzésre iskolázta be. Hivatkozott az Sztv. 1. §, a 3. § (8) bekezdés 3. pont, az 5. § (1) bekezdés 90. pont, a 24. § (1) és (2) bekezdés, a 27. § (1)-(9) bekezdések, a 31. §, az 59/D. § (1) bekezdés rendelkezéseiben írtakra és U.A. engedélyére. Kifogásolta, hogy a felperes nem csatolta a módosított Befektetési Szabályzatot. A kompenzáció körében hivatkozott arra, hogy a jogellenesen megkötött ügyletek árfolyamnyereségét is figyelembe kell venni a kárösszeg megállapításánál, míg ezek megválaszolása kimaradt a szakértői véleményből. Ennek mellőzését pedig az elsőfokú bíróság - lényeges eljárási szabályt sértve - nem

indokolta a Pp. 3. § (4) bekezdésébe, a 221. § (1) bekezdésébe, a 182. §-ába és az 1/2014. (VI. 30.) PK véleménybe ütközően. Előadta azt is, hogy a kirendelt szakértő kizárólag a büntetőeljárás iratanyagát és a 2012. és a 2013. évi konkrét kifizetéseket vizsgálta, de azt nem, hogy 2009. július 9-t követően volt-e lehetősége ügyletkötéssel a veszteség csökkentésére, így a büntetőeljárásban történő kirendelést követő új körülményeket nem is vette a szakértő figyelembe. 2009. júliustól az Zrt10. valamennyi ügyletkötést engedélyezte, kérte a jogosult személyek kijelölését. A felperesi perköltség tekintetében kifejtette, hogy az eltúlzott mértékű.

A másodfokú eljárás:

[19] A Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 3.Mf.20.693/2018. ügyszám alatt indult eljárásában - az alperes személyes költségmentessége iránti kérelem jogerős elbírálásáig hivatalból – a tárgyalást felfüggesztette, majd a végzését megváltoztatva 3.Mf.20.421/2019. ügyszám alatt részbizonyítást folytatott le. Ennek keretében a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatta a feleket a bizonyítási teherről, így arról, hogy a felperest terheli az alperesi vétkesség, a kár bekövetkezte, illetve mértéke és az okozati összefüggés bizonyítása az általános kártérítési szabályok alapján. A vezető állású munkavállalókra vonatkozó eltérő rendelkezések körében a felperest terheli annak bizonyítása, hogy az alperes vezető állású munkavállalónak minősült, míg az alperest terheli annak bizonyítása, hogy az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította és vezetőnek nem minősült, ebben az esetben azonban a felperest terheli annak bizonyítása, hogy az alperes kötelezettséget szegett annak vétkességi foka, így szándékossága vagy gondatlansága is. A másodfokú eljárásban tanúként hallgatta meg tanú 7-t és a szakértői bizonyítás körében intézkedéseket tett, a felperes perköltségre vonatkozó ítélet kijavítási és kiegészítési kérelmét 3.Mpkf.20.696/2018/3. sorszám alatti végzésével jogerősen elutasította, az alperes részére a 3.Mpkf.20.279/2019/3. sorszám alatti végzésével 50%-os mértékű részleges személyes költségmentességet engedélyezett.

[20] A másodfokú eljárásban a felperes fenntartotta álláspontját, hogy az alperes **vezető állású munkavállaló** volt, mert munkaköri leírása tartalmazta, hogy a gazdasági tevékenység vezetőjeként járt el, helyettesítette a vezérigazgatót, felperes képviseleti jogosultsága nem egy szűkebb szakmai területre, hanem a társaság teljes gazdasági vertikumára vonatkozott, többszáz milliós ügyletek megkötésére volt jogosult, amely döntések meghatározó befolyást gyakoroltak a felperes életére, ezeket az alperes által megkötött 3 ügylet is bizonyítja. Előadásának igazolásaként a csatolt SZMSZ-ekre utalt. Felperes gazdasági vezérigazgató helyettesként egy személyben alakította ki a befektetési szabályzat mellett a mindegyik devizát érintő szabályzatot, kiküldetési szabályzatot, bizonylati szabályzatot, iratkezelési szabályzatot, munkaruha és védőruha juttatási szabályzatot, selejtezési szabályzatot, pénzkezelési szabályzatot, a béren kívüli juttatásokra vonatkozó szabályzatot, számviteli szabályzatot, személyügyi szabályzatot, számítástechnikai, védelmi szabályzatot, szociális szabályzatot és a továbbképzési szabályzatot és felelős volt az anyagi érdekeltségi szabályzat, prémium szabályzat, béren kívüli juttatások, anyagi juttatási szabályzat tartalmáért. Részt vett az SZMSZ elkészítésében. Ő tárgyalta a pénzügyekkel, a NAV-val, így a felperesi munkáltató működésére a gazdálkodással a döntésével meghatározó befolyást gyakorolt, a munkáltató irányításában döntő szerepe volt. Hivatkozott az alperes korábbi nyilatkozatára, amely a jegyzőkönyvben rögzítette, hogy vezető állásúnak tekintették a munkáltatónál annak ellenére, hogy sem a munkaszerződésben, sem a munkaköri leírásban ez nem jelenik meg. Azt is rögzítette a jegyzőkönyv az alperes személyes meghallgatása során, hogy a

vezérigazgatót helyettesítette annak távollétében. Hivatkozott a büntető eljárás iratanyagára a Veszprémi Törvényszék 10.B.259/2013/43. számú ítéletére, mely egyértelműen rögzíti, hogy a részvénytársaság gazdasági jellegű tevékenységének vezetőjeként járt el, egyedül kötötte a deviza ügyleteket. A 2009-ben elfogadott SZMSZ 2.3.2.pontja az alperest, mint kiemelt vezetőt említi. A Veszprémi Munkaügyi Bíróság 3.M.259/2009. ügyszám alatti eljárásban felvett 5. sorszám alatti jegyzőkönyvben az alperes személyesen nyilatkozik arról, hogy a vezetőség 4 tagból állt, a vezérigazgatón kívül 3 helyettes volt. A 14. sorszámú jegyzőkönyvben a menedzsment a gazdasági vezérigazgató helyettesből, a termelési vezérigazgató helyettesből és a vezérigazgatóból állt 2007. november 1-től, majd 2008. január 1-től a kereskedelmi és marketing vezérigazgató helyettesi munkakör is kialakításra került. Az alperes ingatlan ügyleteket is bonyolított, önállóan döntött az ingatlanok lízingeléséről. Hivatkozott a Fővárosi Bíróság előtt indult sajtóhelyreigazítási eljárásban az alperes által benyújtott keresetlevélben foglaltakra, melyben nem kifogásolta, hogy vezetőként aposztrofálta a lap. Az Zrt10. belső ellenőrzési irodája által készített vizsgálati jelentés 61. oldal 3.1.pontjára, amely rögzíti, hogy az összes ügyletet alperes kötötte, önállóan saját elhatározásból a vezérigazgató tudta és tájékoztatása nélkül, a felperes teljes befektetési állománya devizaügyleteit önállóan kezelte, azokat a vezérigazgató teljes egészében az alperes döntési kompetenciájába utalta. A 2009. évi üzleti tervet az alperes önállóan készítette el. Az igazgatóság 2009. március 2-i üléséről készült jegyzőkönyve rögzíti, hogy a vezérigazgató a perbeli ügyek kapcsán szabad kezet adott az alperesnek. Az igazgatóság 2008. január 11-i üléséről készült jegyzőkönyve tartalmazza, hogy a gazdasági tevékenységet az alperes irányította, a vezérigazgatóval együtt számolt be a tulajdonos Zrt10. képviselője felé. Az éves beszámoló melléklete rögzíti aláírását, amely igazolja, hogy az alperes készítette el a társaság mérlegének kiegészítő mellékletét. Csatolta a 10.B.259/2013. számú büntető eljárás iratai közül tanú 2 pénzügyi osztályvezető helyettes kézzel írt nyilatkozatát, amely szerint a devizaügyekben a pénzügyi osztályt alperes utasította. Tanú 1 tanú pedig nyilatkozott, hogy az alperes a saját területén teljesen szabad kezet kapott a vezérigazgatótól. Szervezeti átalakítást hajtott végre, megszüntetett az osztályokat és új osztályokat hozott létre. A perbeli ügyleteket az alperes önállóan, bárki megkérdezése nélkül tudta megkötni. Tanú 3 termelési vezérigazgató helyettes tanú vallotta, hogy az alperes feladatait kontroll nélkül végezte a gazdasági tárgyú döntésekben, a termelési vezérigazgató helyettes véleményét sem kérte ki. Tanú 4 vezérigazgató is vallotta, hogy a gazdasági vezető látta el a gazdasági jellegű feladatokat. Önállóan bírt utalványozási joggal és önállóan is képviselte a felperest. Hivatkozott az utalványozási számlákra, pénztári kiadási bizonylatokra, lízingszerződésekre és tanú 5 tanúvallomására.

[21] Kiemelte, hogy az alperes **felelőssége** vezető munkavállalóként és azért is korlátlan, mert szándékosan okozott kárt. Hivatkozott az Mt. 188. § (1) és (2) bekezdéseire, a 188/A. §-ára, az EBH.2011.2346., BH.2011.289., BH.2005.76., BH.2014.24., BH.2002.414. eseti döntésekre. Tanúként kérte meghallgatni erre nézve tanú 6-t a felperes korábbi igazgatóságának elnökét, aki az alperes kinevezése idején, majd az ügyletek jogellenes megkötésekor is elnök volt. Tanú 7 kereskedelmi vezérigazgató helytestest, aki maga is vezető munkavállaló volt, az alperessel együtt dolgozott. Az alperes a vagyonkezelési és a befektetési szabályzatot szándékosan szegte meg. Álláspontja szerint a vagyoni hátrány bekövetkeztének lehetősége felismerhető, előre látható volt. Az alperes fel is ismerte a vagyoni hátrány bekövetkeztének lehetőségét, abba azonban nem belenyugodott, hanem könnyelműen bízott annak elmaradásában. Az Mt.168.§-a, *(illetőleg az új Mt.179.§-a)* alapján teljes kár erejéig fele. Az MK.25.számú állásfoglalásra, az Mfv.II.10.504/2001/3., illetve az Mfv.II.11.2011/2011/12. számú ítéletre, amely alapján szabálytalanul adott áruhitelből eredő kár okozása szándékosnak minősül. Az alperes MIFID tesztet töltött ki, amely igazolja az

alperes szakmai felkészültségét. Annak ellenére, hogy 2008. évben a devizaválság már köztudomású volt, mégis olyan ügyleteket kötött az alperes, amelynek eredménye tekintetében abszolút közömbösség, az esetleges bizakodás abszolút mértékű alaptalansága volt megállapítható. Tisztában volt azzal, hogy a peridőszakban az árfolyam 300 forintra is felmehet. Az alperes a Befektetési Szabályzatot tudatosan szegte meg, a felügyelőbizottságot tudatosan vezette félre. A 2009. április 28-i levélben tanú 8 könyvvizsgáló az események irányítójának az alperest nevezte azzal, hogy megállapította, hogy az alperes igyekezett a tisztánlátását ellehetetleníteni és folyamatosan megtévesztette az igazgatóságot. A Fővárosi Törvényszék előtt 15.G.41.444/2010/10. sorszám alatti jegyzőkönyvben a Zrt9-vel szembeni ügylet érvénytelenség megállapítása iránti perben tanú 6 tanú vallotta, hogy alperes teljesen önállóan járt el a bankok felé, képviselte a felperest. Az ügyletekről senkit nem tájékoztatott, csak a kár bekövetkeztét követően. Önállóan folytatott le tárgyalást a Zrt9-vel 400 millió forintos fedezet tárgyában és kötött megállapodást. Az alperes eleve magas kockázatot akart vállalni akként, hogy a hozam akár 0 is lehet. Referenciahozamot lényegesen meghaladó hozamra törekedett a Befektetési Szabályzatban foglalt előírásokat előre megfontoltan, szándékosan szegte meg.

[22] Felperes alaptalannak tartja az alperesi állítást, mely szerint **fedezeti ügyleteket** kötött, és azokról tájékoztatta az igazgatóságot. A büntető eljárásban beszerzett három, és jelen eljárásban beszerzett egy szakértői véleményre hivatkozott. Az alperes a befektetési szabályzat megsértésével fokozat kockázatú, hosszú lejáratú, felperes üzleti tevékenységébe nem illő, tisztán spekulációs természetű pénzügyi tőzsdeügyleteket kötött. A szakvélemény rögzíti, hogy az alperes által kötött ügyletek semmilyen export bevételt nem fedeztek, sem termelési, sem pénzügyi jellegű ügylettel nem hozhatók kapcsolatba, azokról az alperes a befektetési szabályzattal ellentétesen nem vezetett analitikus nyilvántartást. Magas kockázatú származtatott deviza ügyleteket az alperes kinevezését megelőzően felperes nem kötött. Az elsőfokú bíróság tévedett akkor, amikor az ítéletében a jelen per tárgyát nem képező ügyletek eredményét és a veszteséget össze vezette, mert a szakértői vélemény alapján mindegyik ügylet önálló. A 2008. év első három negyedévében végzett pénzügyi műveletek bevételeinek 75 %-át, azaz $\frac{3}{4}$ -ét a határidős, swap és opciós ügyletek árfolyamnyeresége adta. Ezek is azt igazolják, hogy az alperes által kötött ügyletek nem fedezeti jellegűek voltak. Hivatkozott arra is, hogy fedezeti ügyletet nem lehet akkor kötni, ha már egy ügyletet lezártak, nem voltak meg a feltételek. A 2009. júliusi Zrt10. felhívás a konverziós és rövid határidő ügyletek kötése körében tartalmazta, hogy a megkötésre jogosult személyeket jelölik meg.

[23] A **kárenyhítés** körében hivatkozott a szakvéleményben foglaltakra, mely szerint az alperes eltitkolta a kár bekövetkeztét, ezzel a kárenyhítést nehezítette. Az ismert árfolyamváltozások ellenére sem jelezte a nagyszámú kifizetéssel járó lezárási lehetőséget, pótlólagos óvadéknyújtás szükségességéről nem számolt be. A 2008. október 9-én tartott igazgatósági ülésen megtévesztő tájékoztatást nyújtott az alapján, hogy vagy további 100 millió forintos fedezetet nyújt a felperes, vagy bedől a cég, ami nem volt igaz. A felperes kárenyhítési kötelezettségének teljeskörűen eleget tett, mert átfogó vizsgálatot rendelt el, felvette a kapcsolatot a Zrt9-vel, tárgyalásokat kezdeményezett, észlelte, hogy a keretszerződések aláírt példányai sem neki, sem az alperesnek nem állnak rendelkezésére. Kialkudott alkupozícióban az IRS1419 számú swap ügyletet átforgatta, így 50 %-ra csökkentette a veszteséget. Pert indított a perbeli ügyletek semmisségének megállapítása végett.

[24] Az alperes által csatolt magánszakértői vélemény körében előadta, hogy azt csupán az alperes nyilatkozatának kell tekinteni, a Pp. 235. § alapján az abban foglaltakra az alperes már nem hivatkozhat, mert bírói felhívás ellenére az elsőfokú eljárásban ezt nem nyújtotta be, az alperes által vélt szakvéleményi hibák körében nem kérte sem kiegészítését, sem a szakértő személyes meghallgatást. Továbbá az alperes új védekezést nyújt be, melyet a fellebbezés nem tartalmazott a kárenyhítés körében a fellebbezésben megjelölt – a három ügylet kockázatának utólagos csökkentésének törvényi lehetőségeivel – szemben. Kizárólag az IRS1419 ügyletről és arról szól, hogy mely ügyleteknek lehetne a fedezete.

[25] A felperes a másodfokú eljárásban a tanúbizonyítási indítványait nem tartotta fenn.

[26] Az alperes a másodfokú eljárásban vitatta **vezető, illetve vezető állású munkavállalói** minősítését arra figyelemmel, hogy erről semmilyen írásbeli tájékoztatást nem kapott a felperestől. A munkaköri leírás a kollektív szerződésre hivatkozik, annak ellenére, hogy vezetők esetében az nem hatályos. Előadta, hogy a vezérigazgató helyettesítésére a termelési vezérigazgató helyettes volt jogosult, teljes jogkörrel és hatáskörrel. A helyettes távolléte esetén lépett elő a második vonalban helyettesítőkként, de ténylegesen erre egyetlen esetben sem került sor. Az alperes a vezérigazgatót nem helyettesíthette sem a munkaszerződés, sem a munkaköri leírás, sem az 1990-től hatályos SZMSZ, sem az alapító okirat szerint. Önálló aláírási joga nem volt, kizárólag a vezérigazgatóval együtt gyakorolhatta azt. Az alperes nem gyakorolt munkáltatói jogokat az egyes osztályok osztályvezetői felett sem, csak felettesük volt. A befektetési döntéseket elvi szinten az alperes készítette elő, de a vezérigazgatóval együtt írta alá és terjesztette elő. A vezetői és az igazgatósági üléseken csak akkor vehetett részt, ha arra meghívták. A vezetői értekezleten a gyárigazgató, erdészeti igazgató, osztályvezető és adott esetben a műszaki vezető is részt vett. Sem a befektetési döntéshozatal, sem pedig a beszámolási kötelezettség teljesítése nem egyedüli feladata volt. A szabályzatokat nem neki kellett kialakítania, az új SZMSZ elkészítésében nem vett részt. Nem kizárólag ő tárgyalt a pénzügyekkel, hanem tanú 1-el együtt. Együttes aláírási joguk volt. A NAV-val kapcsolatos képviselői jogosultsága sem önálló, mert az illetékes osztályvezetővel együtt tárgyaltak a hatósággal. Céges autó használatra jogosult volt, azonban átalányt nem kapott. A kiküldetés szabályai a nem vezető állású munkavállalókra is kiterjedtek. Indítványozta, hogy a felperes csatolja a település 1-i erdészet 2009 évben munkaviszonyban álló vezető könyvelőjének, a település 3-i erdészet 2009. évben munkaviszonyban álló gazdasági vezetőjének és a település 2-i erdészet 2009. évben munkaviszonyban álló erdészeti igazgatójának munkaköri leírását, melyekkel azt kívánta igazolni, hogy az erdészeteknek önálló gazdasági vezetői és vezető könyvelői voltak, felettük a munkáltatói jogokat a vezérigazgató gyakorolta, közvetlen felettesük az erdészet igazgató volt. Az alperes mindösszesen a központban pénzügyi és számvitel HR osztályon dolgozó munkavállalók vonatkozásában gyakorolt irányítási jogot közvetlen befolyással. Az erdészetekben az azonos típusú pénzügyi vonatkozású osztályon dolgozók tekintetében nem. Hivatkozott a BH2006.300 eseti döntésre.

[27] Arra is hivatkozott, hogy **felelőssége** nem korlátlan. A Kúria a Bfv.I.346/2016/8. sorszám alatti ítéletében megállapította, hogy a hanyag kezelés törvényi tényállás valósult meg, így őt csak gondatlanság terhelheti a kártérítés körében, de úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Ésszerű kockázatot vállalt az adott gazdasági környezetben az ügyletek megkötésével.

[28] Álláspontja szerint a megkötött ügyletek **fedezeti ügyletek** voltak. Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést követett el, amikor a szakértőt bizonyítási indítványa ellenére ebben a körben nem hallgatta meg. Csatolta a magánszakértői véleményt állítása alátámasztására. Indítványozta a 2003-2009 évek közötti befektetési szabályzatok csatolását.

[29] Kifogásolta, hogy a felperes nem bizonyította a **kárt** az IRS1419 számú jogügylet kapcsán, a kimutatott kár az IRS1596, felperes által kötött ügylethez kapcsolódott, az okozati összefüggés is hiányzik a kár és az alperes felróható tevékenysége között. Hivatkozott a benyújtott magánszakértői vélemény 19-20. oldalán tett megállapításokra, amelyek szerint az alapeljárásban becsatolt szakértői vélemény hiányos, ellentmondásos, nem bizonyította az alperesi magatartást és a veszteség közötti okozati összefüggést az IRS1419 számú jogügylet kapcsán. Előadta azt is, hogy a peridőszakban megjelenő bármilyen gazdasági esemény eredményét figyelembe kell venni, így a felperes által megjelölt veszteségekkel szembe kell állítani a felperesnél mutatkozó összes nyereséget, amely alapján lehet meghatározni a tényleges károsodás összegét. Csatolta az IRS1419. számú ügylet elszámolásáról és új ügylet megkötéséről szóló megállapodást. Tanú 9 és tanú 10 tanúk vallomásait tartalmazó okiratokat és a büntetőeljárás iratanyagának részeit.

[30] Fenntartotta, hogy a felperes a Ptk. 340. § (1) és (2) bekezdéseiben előírt **kárenyhítési kötelezettségének** nem tett eleget. Ellenügyleteket nem kötött, nem adott arra sem lehetőséget, hogy ilyeneket ő kössön meg az Zrt10. július 9-t követő időszakra vonatkozó felhívása értelmében. A felperes tudta, hogy a 2012-2013-ig nagy a devizakitettséggel, de ennek ellenére nem tett semmit, hogy a korábbi ügyleteket fedezeti ügylettel korrigálja.

[31] Szakértői bizonyítást indítványozott arra vonatkozóan, hogy az általa kötött ügyletek fedezeti jellegű ügyletek voltak, illetőleg kárenyhítési kötelezettségének a felperes nem tett eleget, valamint a kár mértéke körében.

[32] Az alperes a szakértői vélemény kiegészítésére vonatkozóan tartotta csak fenn a bizonyítási indítványát.

[33] **A felperes és az alperes fellebbezése megalapozatlan az alábbiak szerint.**

[34] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az eljárási szabálysértés, valamint a bizonyítási eljárásnak nagy terjedelmű, vagy teljes megismétlése, illetőleg kiegészítése nem merült fel, az elsőfokú eljárás vonatkozásában. A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között a Pp. 253.§ (2) és (3) bekezdései alapján vizsgálta felül.

[35] A másodfokú bíróság rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, a bizonyítási eljárást kellően széles körben lefolytatta, a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül nem értékelte, a jogi érvelés az anyagi jogszabályok alkalmazása a jogszabályoknak megfelelő volt.

[36] A felek között vitatott volt, hogy az alperes vezető állású munkavállalónak minősült-e, a munkaköréből eredő kötelezettséget vétkesen szegett-e meg, a károkozás eredményére a szándékossága, vagy a gondatlansága terjedt-e ki, mekkora volt a kár mértéke és a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett-e.

[37] A másodfokú bíróság osztott az elsőfokú bíróság álláspontját abban a körben, hogy a 2008. július 23., augusztus 15. és szeptember 30. károkozási időpontokra és az Mth. 10.§-ára tekintettel az 1992-es Mt. és az 1959-es Ptk. 2008-as időállapota szerinti hatályos jogszabályok mentén kellett vizsgálni az alperesi kárfelelősséget.

[38] Elsődlegesen a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy alperes vezető állású munkavállalónak tekinthető-e. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontjával miszerint az alperes vezető állású munkavállalónak minősült az Mt. 188. § (1) bekezdése alapján. Ezt alátámasztja a munkaköri leírás 7., 9. pontja, mely szerint a felperes gazdasági jellegű tevékenységét irányította és ellátta. A felperes által becsatolt okirati bizonyítékok alapján megállapítható, hogy az alperesnek munkarendje, munkaidő beosztása nem volt, a felperes teljes munkaidőben napi 8 órában foglalkoztatta. A szabadságát a vezérigazgató engedélyezte. Felperes önállóan írhatott alá munkaszerződéseket, ő határozta meg az SZMSZ és munkaszerződése által megjelölt területeken a foglalkoztatottak munkakörének tartalmát. A felperesi tevékenységet gazdasági szempontból az alperes irányította. Az alperes munkaviszonya létesítése és megszüntetése körében a munkáltatói jogokat az igazgatóság gyakorolta, egyéb kérdésben pedig a vezérigazgató. Éves prémiumának feltétele és mértéke megegyezett a vezérigazgatóéval. Saját használatú személygépkocsit kapott, kiküldetés esetén I. osztályú közlekedési eszközt és szállást is igénybe vehetett. A felmondási idő a vezetőkre vonatkozó mértéket tartalmazta. Közvetlen felettese a vezérigazgató volt, jelentési kötelezettsége csak és közvetlenül a vezérigazgató felé volt az SZMSZ 2.2.3. pontja, 2.3.3.1. pontja és a 2.3.3.2. pontja alapján. A felperesi célkitűzés és stratégia kialakítása feladata volt, továbbá a szakterületéhez tartozó osztályok munkájának irányítása és ellenőrzése, a munkáltatói jogok gyakorlása is. Alperes által közvetlenül irányított osztályok az SZMSZ 2.4. pontja alapján a pénzügyi osztály, a számviteli osztály, a közgazdasági és munkaügyi osztály, számítástechnikai osztály és a segédhivatalok voltak. Az SZMSZ 75. pontja értelmében egy személyben irányította, koordinálta, ellenőrizte a pénzügyi osztályt, a számviteli osztályt, a közgazdasági és munkaügyi osztályt, a számítástechnikai osztályt, a segédhivalt. Gyakorolta ezen szervek vezetői, központi irodai, központi adminisztratív alkalmazottjai fölött a munkáltatói jogokat az SZMSZ. IV.2.2. pont értelmében. Véleményezéssel is bírt az SZMSZ IV.2.1. pont alapján. Egyike volt a négy munkavállalónak, akiket az igazgatóság cégjegyzési joggal felruházott. Az SZMSZ IV.4. pontja alapján a vezető értekezletek állandó résztvevője volt. Gazdasági kérdésekben helyettesítette a vezérigazgatót teljes jogkörrel. Ő volt jogosult és köteles a befektetésekkel kapcsolatos minden tájékoztatást megadni az igazgatóság és a felügyelőbizottság felé. Alperest vezető állásúnak tekintették a munkáltatónál, ezt a csatolt okiratok, a lefolytatott tanúbizonyítási eljárás, alátámasztották a hivatkozott eseti döntések tükrében. (EBH2011.2346., EBH2007.1723, EBH2005.1246., BH.2011.289., BH.2005.76., BH.2014.24., BH.2002.414., BH2006.300). Mindezek alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az alperes munkakörének tartalmát vizsgálva, hogy rendelkezett olyan feladat- és hatáskörrel, amely lehetővé tette számára a munkáltató működésére, így a gazdálkodására, döntéseire meghatározó befolyást gyakoroljon, a munkáltató irányításában döntő szerepe legyen.

[39] A fentiek alapján az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy második sorban helyettesítette a vezérigazgatót csak bizonyos munkavállalók felett rendelkezett munkáltatói jogkörrel, illetve, hogy nem volt önállóan jogosult aláírni, nem kizárólag ő tárgyalta a pénzintézetekkel, a NAV-val kapcsolatos képviseleti jogosultsága sem önálló volt. Mindez nem cáfolja azt, hogy vezető állású munkavállalónak minősült.

[40] Másodsorban vizsgálta a bíróság, hogy alperes vezető állású munkavállalóként vezetői tevékenységével okozati összefüggésben jogellenes magatartásával okozott-e kárt felperesnek. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a vezetői tevékenység keretében az Mt. 192/A.§ (1) bekezdése alapján a polgári jog szabályai szerint tartozik felelősséggel, amely körben a másodfokú bíróság az indokolást kiegészíti azzal, hogy az Mt. 192/B. § (1) bekezdése kimondja, hogy ettől eltérni érvényesen nem lehet. A munkaköri leírásban a kárfelelősségnél megjelölt KSZ – esetleges - eltérő rendelkezése jogilag nem bír relevanciával. Mindezek alapján helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság a peridőszakban hatályos Ptk. 339. §-ában foglalt rendelkezéseket, így azt, hogy a jogellenes károkozás (kötelezettségszegés) körében az alperes akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el az adott helyzetben, ahogy általában elvárható. A mentesülés körében az alperest terhelte ennek bizonyítása, vagyis az, hogy magatartása nem volt felróható. Míg az elvárhatóság objektív fogalom, a társadalmilag elvárható magatartást jelenti, addig az adott helyzet szubjektív fogalom, vagyis azt jelöli, hogy a konkrét tényállás mellett mi tekintendő elvárhatónak. Az alperes a munkaviszonyából eredően több kötelezettséget szándékosan segezt meg a felperes által megjelölt három ügylet vonatkozásában, így a Befektetési Szabályzat 2., 3., 5., 6., 8., 12. pontjaiban és az alapelveiben, az Sztv. 59/A.§-ában, valamint a Btk. 377. § (1) bekezdésében előírtakat. Hatáskörét és a vezérigazgató hatáskörét is túllépte, a felperes rendes tevékenységi körébe nem tartozó spekulatív célú ügyleteket kötött. Nem a vezérigazgatóval együttesen, hanem önállóan döntött az ideiglenesen szabad pénzeszközök befektetéséről és felhasználásáról, nem alkalmazta a biztonság, kockázat minimalizálása, a gazdasági racionalitás, az óvatosság, kiszámíthatóság, a jövedelmezőség, hozamoptimalizálás, a likviditás és a társaság gazdálkodásának elősegítése alapelveket, magas kockázatú, hosszabb lejáratú ügyleteket kötött, melyekről nem tájékoztatta megfelelő módon a felperest. A Zrt9-vel kötött keretszerződést nem vette nyilvántartásba, a befektetéseket nem minősítette, értékelte, a befektetései nem illeszkedtek az éves üzleti tervben szereplő célokhoz. Az alperes gazdaságilag irracionális ügyleteket kötött, nem volt figyelemmel a felperes céljaira és a 2008-as világgazdasági válságra sem. Az ügyletek a bankok számára korlátozott kockázatvállalást jelentettek, míg a felperes számára korlátlan veszteséget. Jelentős összegű pénzeszközök kerültek lekötésre és a lekötések időtartama hosszabb lejáratú volt. Az ügyletek mögött nem volt meghatározott alapügylet, így alaptalanul hivatkozott arra az alperes, hogy ezek fedezeti ügyletek voltak, továbbá ezek az ügyletek lezárásra kerültek, ezért sem lehetett azokat fedezeti ügyletnek tekinteni, minősíteni. Mindezekkel szemben az alperes nem tudta igazolni, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható.

[41] A másodfokú bíróság harmadlagosan az alperes vezetői tevékenységével okozati összefüggésben felmerülő kár összegét vizsgálta. A felperes a kár mértéke körében arra hivatkozott, hogy annak összegét a tényleges kifizetések alapján kell megállapítani, míg az alperes álláspontja szerint a peridőszakban felperesnél megjelenő teljes nyereséget kell szembeállítani a veszteséggel, továbbá figyelemmel kell lenni arra, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségét is elmulasztotta. Az elsőfokú bíróság a kirendelt igazságügyi szakértői véleményben foglaltak és a kifizetések igazolása alapján helyesen állapította meg,

hogy a három ügylet veszteségét csökkenteni kell a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján azzal az összeggel, amely ezen időszakban a fenti három bankkal szemben nyereségként jelent meg a felperesnél. A 29. sorszám alatt előterjesztett szakértői vélemény rögzítette, hogy a Zrt9-vel megkötött IRS1419 jelű ügyletet a felperes a kárenyhítési kötelezettsége körében eljárva az IRS1596-os ügyletbe átforgatta, mellyel a veszteséget 389.221.204.Ft-ra csökkentette. Ezt az összeget a felperes ténylegesen megfizette. Az Zrt.11 szemben megkötött SP0585 jelű ügylet tényleges vesztesége 33.526.742 forint volt, mely összeget a felperes ténylegesen megfizetett. A Zrt.10 szemben megkötött MX924613 jelű ügylet tényleges vesztesége 130.985.000 forint volt, melyet a felperes ténylegesen megfizetett. Figyelemmel azonban arra, hogy a peridőszakban a fenti bankoknál megkötött további ügyletekből nyereség is képződött a felperesnél, azokat a veszteséggel szembe kellett állítani. Zrt11-nél 20.889.555 forintot, a Zrt.10 11.635.000 forintot és 18.410.000 forint külön megállapodás keretében juttatott összeget, míg az Zrt.11 17.679.981 forintot. Az elsőfokú bíróság ezek alapján helyesen állapította meg a különbözet, azaz a kár mértékét 485.108.410 forint összegben. A másodfokú bíróság sem osztotta az alperes álláspontját abban a körben, hogy minden, ezen az időszakban jelentkező felperesi nyereségét be kell számítani, figyelemmel arra, hogy kizárólag az adott bankoknál jelentkező felperesi veszteséget lehet az adott bankoknál elért nyereséggel szembeállítani, ezt meghaladó kompenzáció nem vehető figyelembe a felperes terhére.

[42] A másodfokú bíróság negyedik kérdéskörként vizsgálta, hogy felperest terhelte-e kárenyhítési kötelezettség, és ennek mennyiben tett eleget. Megállapította a bíróság, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, melyet a szakértői vélemény és az alperes által nem vitatott aktív magatartások (az ügyletek semmisségének megállapítására irányuló eljárásokat megindítása, a bankokkal történő tárgyalások megkezdése, a veszteségek csökkentésére törekvés, vizsgálati eljárás lefolytatása, a több mint egymilliárd forint összegű veszteség átforgatása kisebb veszteségű ügyletbe) alátámasztanak. Alapítván az alperes 2009. júliust követő felperesi ügyletkötésre hivatkozása, mert nem volt elvárható a felperestől, hogy a jogellenes ügyletekkel szemben (a befektetési alapelveibe nem tartozó) további magas kockázatú ügyletet kössön, vállaljon. Ez messze meghaladja a felperes kárenyhítési kötelezettségét. Ezek a jogügyletek nem tartoztak felperes tevékenységi körébe.

[43] A másodfokú bíróság a lefolytatott részbizonyítás körében a szakértő kirendelésére vonatkozó alperesi bizonyítási indítványt mellőzte, mert a kár mértékét a bankok részére veszteségként kifizetett összeg és a bankokkal szemben peridőszakban keletkezett nyereség összege alapján egyértelműen meg lehetett határozni. A kirendelt szakértő a szakvéleményében kitért arra, hogy a felperest a kárenyhítési kötelezettsége körében milyen feladatok, ügyletkötések terheltek, s hogy annak a felperes eleget tett-e. Az alperes által a másodfokú eljárásban benyújtott magánszakértői vélemény ezeket nem cáfolta. Azt sem cáfolta, hogy az alperes által megkötött három ügylet spekulatív jellegű, magas kockázatú, hosszú lejáratú, nagy összegű volt. A célhoz kötöttség hiányában és arra figyelemmel, hogy nem volt nyitott ügylet azért sem minősülhettek a jogszabályi feltételek hiányában fedezeti jellegűeknek.

[44] A felperes vitatta az elsőfokú ítélet perköltség megállapításának helyességét. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a 485.108.410 forint marasztalási összeghez kapcsolódóan az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) és c) pontjai és 4/A. §-a alapján 10 millió forintig 5%, azaz 500.000 forint, tíz- és százmillió forint között 3%, azaz 2.700.000 forint és a százmillió feletti részben pedig 1%, azaz 3.851.084 forint, így összesen 7.051.084 forint + áfa, azaz 8.954.877 forint illeti meg a felperest, melyhez a lerótt 1.500.000 forint

illeték kerekített 87%-a, azaz 1.305.000 forint a Pp. 75. § (1) bekezdés alapján hozzáadódik, ezért a felperest megillető teljes perköltség összege 10.259.877 forint. Figyelemmel arra, hogy az alperes a perköltség részeként fizeti meg a felperes által lerótt elsőfokú eljárási illeték rá eső részét, ezért mellőzte annak megfizetésére vonatkozó felhívást. Alperest a 13 %-os felperesi pervesztességi arányra figyelemmel 2.349.474 forint ügyvédi költség illette volna meg, melyet a másodfokú bíróság beszámított a felperest megillető perköltség összegébe, így csak a különbözet megfizetésére kötelezte alperest.

[45] A szakértői díj körében az elsőfokú bíróság rendelkezéseit a 87,13 %-os pernyertességi arányra figyelemmel helybenhagyta, míg az 1.500.000 forint elsőfokú illetékből a felperest terhelő 13%, azaz 195.000 forint illetéket viselésére köteles.

[46] A másodfokú bíróság a felperesi és az alperesi fellebbezést a Pp. 253. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, csupán a perköltség viselésre vonatkozó rendelkezést változtatta meg kis részben. A másodfokú eljárásban az 553.732.946 forint fellebbezési és 485.108.410 forint megítélt összegre tekintettel a 87,6%-ban pernyertes felperest az IM rendelet 3. § (5) bekezdés alapján 50%-ban (250.000 forint + 1.500.000 forint + 1.584.309 forint), azaz 3.334.309 forint + áfa, így 4.234.570 forint összegben illeti meg a másodfokú perköltség a Pp. 78. § (1) és (2) bekezdései, a 79. § (1) bekezdése, a 81. § (1) bekezdése és az IM rendelet 3. §-a és a 4/A. § (1) bekezdése alapján. Az Itv. 39. § (1) bekezdés második fordulata és a 46. § (1) bekezdése alapján állapította meg a felperesi fellebbezési illeték mértéket 2.500.000 forint, az alperesi fellebbezési illeték mértékét 2.500.000 forint összegben azzal, hogy a felperes által lerótt illetéket a felperes köteles viselni, míg az alperest terhelő 50%-os személyes költségkedvezménye folytán 1.250.000 forintban köteles megfizetni, míg az azt meghaladó 1.250.000 forint összeget az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint.

[47] Az ítélet ellen jogorvoslati lehetőséget a Pp. 233.§ (5) bekezdés hiánya zárja ki.

Győr, 2020. szeptember 22.

Dr. Bartus Erika sk.

Dr. Bors Szilvia sk.

Dr. Mózsa Gábor sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

